

Avantaje și dezavantaje în instituirea consiliilor sectorale în municipiul Chișinău

Anatolii BABAIANU, doctorand, ULIM

Recenzent: *Mariana ODAINIC, doctor în drept, lector superior*

The administrative organization of Chisinau is an imperative of our days. Law of local public administration come with the establishment of new structures in the sectors of capital. Since 2015 should be established sectoral councils in the municipality, which must ensure local autonomy and good governance.

Keywords: *local public administration, municipality, sectorial council, counselor, local autonomy.*

Buna organizare administrativă a municipiului Chișinău constituie un imperativ al timpului. Prevederile Legii privind administrația publică locală vin cu instituirea unor noi structuri la nivelul capitalei Republicii Moldova. Începînd cu anul 2015 trebuie instituite consiliile sectorale la nivelul municipiului, care trebuie să asigure autonomia locală și buna guvernare.

Cuvinte cheie: *administrația publică locală, municipiu, consiliu sectoral, consilier, autonomie locală.*

Amplasat în partea centrală a Republicii Moldova, municipiul Chișinău, capitala Republicii Moldova, este centru urban cu cel mai important potențial economic, social, cultural al țării. Atunci cînd vorbim despre organizarea administrativă a acestuia, legea de bază conform căreia este organizată administrația publică în municipiul Chișinău este Legea privind administrația publică locală,¹ în cadrul căreia municipiului Chișinău îi este acordat, pe lîngă stipulările cu caracter general, capitolul VII în întregime, precum și Legea privind statutul municipiului Chișinău,² ceea ce vine să sublinieze atît statutul special al municipiului, cît și complexitatea relațiilor politico-administrative atît cele interne, între autoritățile locale din cadrul municipiului, cît și între autoritățile locale și cele centrale.

În conformitate cu legislația în vigoare, municipiul dispune de personalitate juridică, dispune, în condițiile legii, de patrimoniu, beneficiază de autonomie financiară, are dreptul de inițiativă în administrarea intereselor publice locale exercitîndu-și

---

1 Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.32-35 din 09.03.2007.

2 Legea nr. 431 din 19 aprilie 1995 privind statutul municipiului Chișinău, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.31-32 din 09.06.1995.

competența prin intermediul autorităților administrației publice locale în limitele administrativ-teritoriale stabilite. Administrația publică este organizată avînd la bază principiile autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale și consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit³.

Art.55 al Legii nr.436⁴ stipulează că municipiul Chișinău este organizat în subdiviziuni administrativ-teritoriale, care sunt denumite sectoare, orașe și sate (comune). Administrarea publică a municipiului Chișinău se realizează de către consiliul municipal, care este unul dintre organele importante în structura administrativă a municipiului, fiind și organul deliberativ, la nivel local; consiliile sectoriale, orașenești și satești (comunale), ca autorități deliberative, și de către primarul general al municipiului Chișinău, primarii sectoarelor, satelor (comunelor) și orașelor, ca autorități executive. Pe lîngă cele cinci sectoare ale municipiului Chișinău — Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana și Rîșcani — în municipiu mai există o serie de localități aferente orașului propriu zis și care fac parte componentă din structura municipiului Chișinău.

Astfel, sectoarele au în componență o parte din teritoriul de bază al municipiului,⁵ precum și unități administrativ-teritoriale autonome: orașe și sate (comune). La sectorul Botanica sunt atribuite orașul Sîngera (cu satele Dobrogea și Revaca), comuna Băcioi (Băcioi, Brăila, Frumușica, Străisteni); *la sectorul Buiucani* — orașele Durlăști și Vatra, satele Condrița, Dumbrava, Ghidighici, Trușeni; *la sectorul Centru* — orașul Codru; *la sectorul Ciocana* — orașul Vadul lui Vodă, comunele Bubuieci (Bubuieci, Bîc), Budești (Budești, Vădulenii), Cruzești (Cruzești, Ceroborta), Tohatin (Tohatin, Buneți, Cheltuitori), satul Colonița; *la sectorul Rîșcani* — orașul Cricova și comunele Ciorescu (Ciorescu, Făurești, Goian), Grătiești (Grătiești, Hulboaca), Stăuceni (Stăuceni, Goianul Nou).

Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în municipiu sînt: consiliul municipal, ca autoritate reprezentativă și deliberativă, și primarul municipiului, ca autoritate executivă.

Raporturile dintre autoritățile administrației publice ale municipiului și cele ale orașelor, satelor (comunelor) din componența acestuia se întemeiază pe principiile autonomiei, legalității și colaborării în rezolvarea problemelor comune. Autoritățile publice ale acestor localități beneficiază de un grad sporit de autonomie; autonomia prevede atît organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale orașelor, satelor (comunelor) din componența municipiului cît și gestiunea, sub responsabilitatea lor, a intereselor colectivităților pe care le reprezintă

Trebuie de menționat faptul că, conform alin. (4) al art.14 din Legea cu privire la administrația publică locală, consiliul local nu poate adopta decizii care implică anumite cheltuieli fără indicarea sursei de acoperire a costului realizării deciziilor respective.

3 Ibidem, art. 2

4 Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.32-35 din 09.03.2007.

5 Legea nr. 431 din 19 aprilie 1995 privind statutul municipiului Chișinău, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.31-32 din 09.06.1995.

În acest sens, practic toate primăriile localităților din municipiul Chișinău devin dependente de bugetul municipal, din simplu motiv că vărsările la bugetul acestor localități nu pot acoperi cheltuielile necesare pentru organizarea unei infrastructuri performante, care să vină întru întâmpinarea locuitorilor.

După cum am menționat, municipiul Chișinău este divizat în cinci sectoare administrative, iar conform art. 56, alin. (3) din legea privind administrația publică locală, aceste sectoare, după modelul Consiliului municipal Chișinău, după alegerile din 2015 urmează să fie administrate de către Consilii sectorale (și primari ai sectoarelor), care vor reprezenta autorități deliberative pentru sectorul dat și vor fi constituite, la rîndul lor, din: Botanica — 25 consilieri, Buiucani — 23 consilieri, Centru — 23 consilieri, Ciocana — 23 consilieri și Rîșcani — 25 consilieri sectorali.

Sectoarele municipiului Chișinău vor avea câte un primar și doi viceprimari. Viceprimarii sectoarelor municipiului Chișinău se vor alege la propunerea primarului, prin decizie a consiliului sectoral, adoptată cu votul majorității consilierilor aleși. Convocarea ședințelor consiliului sectoral al municipiului Chișinău se va face în aceleași condiții ca și pentru Consiliul municipal; *de facto*, consiliul sectoral va fi un organ deliberativ care implementează și ajustează politicile Consiliului municipal la nivel de sector administrativ; totuși consiliul sectoral nu va fi o subdiviziune a Consiliului municipal.

Consiliul sectoral, ca și cel municipal, este legal constituit dacă sînt validate mandatele a cel puțin două treimi din numărul de consilieri. Acesta se întrunește în primă ședință în termen de 20 de zile calendaristice de la data validării mandatelor de consilier și se convoacă în primă ședință prin hotărîre a consiliului electoral de circumscripție. Lucrările primei ședințe sînt conduse de cel mai în vîrstă consilier dintre cei prezenți la ședință, asistat de unul sau 2 dintre cei mai tineri consilieri dintre cei prezenți; ulterior, pentru fiecare ședință a consiliului sectoral se alege câte un președinte, care prezidează, acesta fiind asistat de către secretarul sectorului respectiv, care contrasemnează și aplică sigiliu asupra fiecărei decizii luate de consiliu, precum și este responsabil de întocmirea procesului verbal al fiecărei ședințe.

Consiliul sectoral, după modelul celui municipal, urmează să fie asistat în activitatea sa de un secretar,⁶ care este funcționar public. Persoana numită, în funcția de secretar al sectorului trebuie să fie licențiat în drept sau administrație publică. Evaluarea performanțelor profesionale ale secretarului se face de către primarul sectoral al municipiului Chișinău, în baza deciziei consiliului sectorului respectiv.

Secretarul sectorului, practic, îndeplinește aceleași funcții ca și secretarul Consiliului municipal la nivel de sector.

Introducînd în anul 2015 consiliile și primăriile de sector în municipiul Chișinău, lucrurile urmează să se schimbe în sens pozitiv pentru locuitori. Însă, dacă e să analizăm reorganizările respective putem evidenția o serie de avantaje și dezavantaje.

Spre exemplu, un avantaj evident este aplicarea principiului subsidiarității, perfect valabil pentru toate administrațiile europene, prin apropierea administrației publice

---

⁶ Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.32-35 din 09.03.2007.

locale de cetățeni. Însă, în același timp, apare replicarea centrelor decizionale politice în fiecare sector, care poate duce la apariția anumitor disfuncționalități în urma conflictelor de interese dintre Consiliul municipal și consiliul sectoral.

Desigur instituirea a încă 5 consilii sectorale la nivelul municipiului Chișinău va atrage după sine majorarea cheltuielilor administrative de întreținere a acestora. Apoi, volens — nolens, cheltuieli cu organizarea ședințelor, prime pentru ședințe la 123 de noi consilieri, cheltuieli cu 5 primari noi: salarii, întreținerea unui aparat de funcționari, pe lângă fiecare primar etc.

Tot o problemă nesoluționată este delimitarea clară a competențelor: spre exemplu, cine va decide tarifele pentru diferite servicii publice în sector, iar dacă toate competențele strategice și vitale vor fi atribuite exclusiv consiliului municipal Chișinău, apare fireasca întrebare care e necesitatea și utilitatea consiliilor sectorale, cu funcție de decor? Iar dacă, totuși, să presupunem că consiliile sectorale vor avea dreptul de a decide cuantumul diferitor tarife, s-ar putea să apară situația că în diferite sectoare utilitățile publice costă diferit.

O problema serioasă este și stabilirea ierarhiei: primarul sectoral, se supune sau nu Primarului general și în ce ce măsură? Atît primul cît și ultimul sunt aleși în aceleași condiții și, s-ar putea, ca pentru un anumit sector primarul sectoral să fie mai reprezentativ, decît Primarul general, precum și nici nu există obligația primului de a se supune dispozițiilor ultimului, iar chiar dacă ar apărea această obligația, Primarul general nu ar putea face nimic, în cazul în care ultimul totuși va refuza să îndeplinească ordinele sale. În asemenea condiții, ar fi logic ca Primarul general să fie ales în aceleași condiții ca și președintele raionului.

O altă problemă la fel de serioasă ar fi stabilirea sistemului de relații între consiliile sectorale și cel municipal. Se va subordona consiliul sectoral celui municipal? Și dacă, de exemplu, Consiliul municipal adoptă o decizie, care contravine deciziei consiliului sectoral, care are putere juridică mai mare? Intuitiv, putem crede că, desigur consiliul municipal Chișinău, însă, în realitate, exact așa cum prin decizia consiliului raional nu se poate de anulat decizia consiliului sătesc, exact așa prin decizia consiliul municipal Chișinău nu se poate anula/schimba decizia consiliului sectoral și, prin urmare, vor apărea inevitabil o sumedenie de procese de judecată interminabile, care și mai mult vor bloca procesul administrativ și de funcționare a administrației publice locale în municipiul Chișinău.

În acest sens, găsim sistemul actual, cu existența doar a preturilor, mai eficient, deoarece preturile au misiunea de a contribui la executarea deciziilor Consiliului municipal Chișinău, pe cînd consiliile sectorale fie vor dubla, ca sens, consiliul municipal Chișinău. lucru care va duce inevitabil la grave disfuncționalități și la existența deciziilor contradictorii, cu aceeași pondere legală, fie vor fi niște instituții de decor, fără funcții și atribuții importante.

Oricare va fi decizia legiuitorului, aceasta trebuie să fie precedată de un serios studiu de fezabilitate sau în aceste condiții să fie aplicat principiul consultării cetățenilor în probleme de interes local.